

Sähköä ja siedätystä (Vesa A. Korhonen FL)

Tätä hankintaa en kadu, nyt sai rahoilleen täyttä vastinetta. Kirja vei mennessään ja lukeminen keskeytyi vain kun se puoliltaöin kopsahti otsaa vasten. Eräässä vaiheessa nelivuotias kommentoi "Iskä kuolee nauruun". Todennäköisesti vuoden kuluttua sen voi lukea uudelleen ja 90 % nauruista toistuu. Huumoria on niin hienosyisesti punottu tekstin lomaan, että kaikkea tuskin edes tajusi ensimmäisellä lukemisella.

Alussa tuntui hetken, että nyt huumoria ja komiikkaa haetaan vähän halvemman kautta, perussuomalaisten paheiden ja piirteiden siivellä. Mutta se on tehty toimivasti, ihmiset ja heidän taustansa, eli syyt, ovat esillä enemmän kuin rellestäminen ja säheltäminen, eli seuraus. Muutama tarinaan ympätty vitsi tuntuu hieman irtonaiselta tai päälleliimatuilta. Kun pohdin tätä asiaa tarkemmin, niin toisaalta elävässä elämässä sellaista tapahtuu vielä pahemmin.

Ihan kuin hienoista väsähtämistä olisi ollut havaittavissa tarinan kypsyyssä, suunnilleen Itämeren taakse lähdetessä. Asiat ja ihmiset jotenkin hiukan toistavat toisiaan. Mutta väsymys voi tietysti olla lukijan päässä (vrt. em. pään kopsahdus). Missään vaiheessa ei kuitenkaan ollut edes harkinnassa kirjan lopettaminen. Tarinan sisäinen logiikka ja jännite (jota esim. lukujen otsikot hyvin tukevat) kesti erittäin hyvällä tasolla. Alun ja lopun iloitulitus ehkä hieman antaa tuosta keskiosasta vaisumman kuvan kuin se ansaitsisi.

Kirjan keskeisen ilmiön takana oleva tieteellinen puoli pysyy hyvin kasassa, ainakaan tämmöisen wannabe-fyysikon (tai ehkä jo would-have-been) ei missään kohdassa tarvinnut pysähtyä sitä puolta murehtimaan.

Naishahmoista eniten esillä oleva kuten eniten taustalla olevatkin toimivat hyvin, mutta yksi, porukan nuorin, jää hieman sekavaksi. Erityisesti kun eräästä paikasta häädetään linja-autolastillinen toimittajia, niin tämä henkilö muuntuu vähän kummalliseksi.

Lukemiseen tuli oma jännitteensä siitä, että omissa teksteissäni kalastelen osin samoilla vesillä. Mutta siinä missä minä istun mato-ongen kanssa veneessä, painaa Arne troolarilla ohi. Tietynlainen esikuva ja ihanne tässä oman tuotannon yhtä sivuhaaraa kohtaan tuli havaittua. Liekö toisaalta kirjaan eläytymistä auttanut se, että omat juuret ovat samalla seudulla kuin tekijällä. Väliin on tosin hallinnollisesti vedetty maakuntaraja, mutta se ei ole kovin jyrkkä. Ja vaikka tapahtumat on sijoitettu Karjalan suuntaan, niin savolaisuuden eteläisempi muoto on kirjassa suuressa kunniasa!

Laivojen lunnat (Vesa A. Korhonen FL)

Tämä on erilainen kuin Sähköä ja siedätystä. Ei huonompi tai parempi, mutta erilainen. Hyvä tämä on, monta riemastumisen hetkeä tuli taas koettua. Kieli on, ainakin alussa, jos mahdollista vieläkin juurevampaa. Paikoitellen kansankielisillä ilmauksilla (kuten eräs entinen esimieheni asian ilmaisi) suorastaan mässäillään. Loppua kohden tilanne muuttuu.

Kun noin kirjoitin, niin siitpä löytyikin johtoajatus Laivojen lunnaiden pohdiskeluun: Kirjan edetessä moni asia muuttuu. Paitsi kieli siistiytyy myös alun vuorosanailu haipuu loppua kohden melko vähiin. Nämä kaksi toisin riippuvat vähän toisistaan. Kirjan alussa on sellaista dialogia, että ne eivät oikein auenneet kahdestikaan luettuna, mutta ensimmäisen kolmanneksen jälkeen en sellaisia havainnut. (Liekö sitten itse olin yliväsäsynyt alkumatalla.)

Yhdessä mielessä hieman harmittaa, kun miettii, miten herkullista dialogia olisi syntynyt vaikka Extreme Oy:n oman, sisäisen johtokeskuksen toiminnasta kaappauksen ollessa kuumimmillaan. Aivan loppuun olisi myös kaivannut jonkinlaista Extremistien debriiffausta tai purkutilaisuutta. Nyt keskeiset henkilöt häviävät suurimmaksi osaksi kuvasta kokonaan jo pitkät pätkät ennen loppua. Vai pitäisikö tämä tulkita niin, että jatkoa on tulossa? Sitä jäi toivomaan. Toisaalta, mikä oli konnien motiivi ja miten he sattuvat juuri tähän osumaan ei auennut. Oliko matkalla joku vihje, jota en huomannut?

Jotenkin jäi olo, että Laivojen lunnassa on kuitenkin asiat tehty valmistellummin. Sähkössä ja siedätyksessä kookattiin eestaas ja kummallisia asioita sattui ja hauskaa oli. Laivojen lunnassa jännite nousi koko matkan ja sitten purkautui yllättävästi. Aiemmin oli puhe spiraalirakenteesta, tässä ei verbaalisessa vieterissä taida olla kuin yksi kierros ja se on vedetty sopivan kireälle. Tai, no, jos ideointi on yksi kierros, harjoittelu toinen ja kaappaus kolmas, niin onhan siinä isompi spiraali.

Huomasin yhdessä vaiheessa lukeneeni kirjasta 2/3 ja pohtivani, että eihän tässä ole vielä tapahtunut mitään. Tuo kuulostaa ehkä tyllyttä, mutta se tarkoittaa sitä, että kirja toimii: Jännitys nousee pikku hiljaa ja koko ajan odottaa aina muhkeempaa tapahtuvaksi. Samanlaisen havainnon muistan tehneeni esim. MacLeanin Karhusaaren parissa. Kierrokset nousevat koko ajan.

Eräässä kohdassa taas mietin, että tässä ei muuta kuin järjestetään juhlia, ja sitten seuraavassa tekstikappaleessa todettiin täsmälleen sama asia. Tuo oli yli 35 vuotta erilaisia tekstejä lukeneelle aivan uusi kokemus ja antoi hihittelyn aihetta moneksi päiväksi.

"Tuotesijoittelu" on mainiota. Sanoin sen lainausmerkeissä, koska luullakseni kyse on lähinnä parodiasta. Harmittavasti olen itse päätenyt käyttämään juuri samoja merkkejä omassa, taitossa olevassa Nordbooks-tekstissäni. Mutta ehkä pystymme elämään sen asian kanssa. Todellisia laatuautoja kun loppujen lopuksi on niin perin vähän!

Alter egon esiintulo oli mainio, liekö siinä itse asiassa lähinnä tekijän Rouva äänessä? Poen Korppiin en sen sijaan oikein saanut otetta. Heijastaisivatko lainaukset tekijän tuntemuksia pitkän, uuvuttavan projektin keskeltä?

Summa summarum: Onneksi olen päässyt tutustumaan näihin kirjoihin. Ja lisää odotetaan!

Hajasijoittajat (Vesa A. Korhonen, FL)

Latoma-trilogian päätösosa, "Hajasijoittajat", jatkaa suunnilleen samassa ympäristössä ja suunnilleen samoilla henkilöillä kuin "Sähköä ja siedätystä" sekä "Laivojen lunnaat".

Olisiko tämä vähän kypsempää kerrontaa. Ei oikein tekisi mieli sanoa "ehyempää", koska kahdessa ensimmäisessä (ja varsinkin ihan ensimmäisessä) kirjassa miellytti juuri tietty rönsyilevyys, suorastaan anarkistisuus. Tässä viimeisessä osassa on enemmän lukuromaanin tuntu. Vaikutelmaa lisää myös tarinankäänteiden suurempi uskottavuus. Aiemmissa kirjoissa on ollut muutamia käänteitä, joista itsessään on syntynyt huumoria. Tämä tarina, vaikka ihan riittävän mielikuvituksellinen, on enemmän "todellinen". Tapahtumien kytkentä yhteiskuntaan on mainio. Kun joskus 2050-luvulla joku löytää edesmenneen esi-isänsä jäämistöstä kirjoja, niin tätä opusta tutkiessaan hän saattaa pitää sitä tositapahtumiin perustuvana.

Ei sillä, etteikö tässäkin kunnan käänteitä olisi. Ääneenauruja tuli ehkä hieman harvemmin kuin ensimmäisessä osassa, mutta ne olivat sitten sitäkin parempia. Mainioita sanojen asetteluja kirja on edelleen täynnä, samoin nimiä. Erityisesti itselleni teetti työtä "Usko Kemppe". Piti ihan googlettaa, samalla nimellähän on elänyt musiikkimies. Mutta, kai kyseisen kirjahenkilön työympäristön perusteella, minulle tuli jostakin vaikutelma, että nimi on syntynyt parin isonappisen 1940-luvun toimijan nimiä yhdistelemällä.

Uutena ulottuvuutena tässä uusimmassa on eteläpohjalaisen elämänpiirin ja mielenlaadun mukaantuonti. Oikein onnistunut laajennus! Samalla sekä maantieteellinen että henkilökuvauksellinen painopiste on siirtynyt vähän länmemmäksi, keskiarvo nyt lienee suunnilleen Mikkelin kerholle. Hyvää avarrusta, ihan kaikki ei enää käynnisty vanhalla kansakoululta järven rannasta. Muutama vanha hahmo tosin jäi lähinnä maininnan varaan. Tavallaan palattiin ensimmäisen osan alkupuolelle, ydinjoukko oli nyt suppeampi, kuten se aivan alussakin oli.

Toisaalta, tapahtumien yhdessä osaprosessissa on mukana monituisia toimijoita eteläisimmästä suomesta Rovaniemen korkeudelle saakka. Lukijaa melkein hirvitti, että mitenkähän tämä systeemi pysyy koossa. Mutta hyvin pysyi, homma meni kauniisti päätökseen ilman suuria selittelyjä ja samojen tapahtumien toistoa. Kerronta on tehokasta silloin kun tehoa tarvitaan, rehevää silloin kun rehevyyttä tarvitaan. Tämä on ehkä juuri sitä ehyemmyyttä, mitä tuolla ylempänä hahmottelin.

Kyllähän Pynnönen jatkaa kirjoittamista, jatkaahan? Olisi erittäin mielenkiintoista nähdä tulkinta esim. Kreikka/Irlanti/mitä sitten tuleekaan -operaatioista ja niiden tulevista käänteistä. Latomaalla tai ilman, sitä ei tämän uusimman kirjan perusteella osaa varmaksi sanoa. Jonkinlaista mutta ei mitenkään tarkkaa tai täsmällistä vertailukohtaa hakeakseni, kyllähän Hannibal Lecterkin vielä vankilasta käsin toimi konsulttina viranomaisille...